

32009L0123

L 280/52

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

27.10.2009.

DIREKTIVA 2009/123/EZ EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**od 21. listopada 2009.****o izmjeni Direktive 2005/35/EZ o onečišćenju s brodova i uvođenju sankcija za kršenja****(Tekst značajan za EGP)**

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske zajednice, a posebno njegov članak 80. stavak 2.,

uzimajući u obzir prijedlog Komisije,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora ⁽¹⁾,

nakon savjetovanja s Odborom regija,

u skladu s postupkom utvrđenim u članku 251. Ugovora ⁽²⁾,

budući da:

(1) Svrha Direktive 2005/35/EZ ⁽³⁾ i ove Direktive je uskladiti definicije prekršaja onečišćenja s brodova koje počinje fizičke ili pravne osobe, raspon njihove odgovornosti i kazneni aspekt sankcija koje se mogu uvesti za takva kaznena djela koje počinje fizičke osobe.

(2) 23. listopada 2007. Sud Europskih zajednica poništio je ⁽⁴⁾ Okvirnu odluku Vijeća 2005/667/PUP od 12. srpnja 2005. o jačanju kaznenopravnog okvira za provedbu propisa protiv onečišćenja s brodova ⁽⁵⁾, koja je dopunjavala Direktivu 2005/35/EZ u pogledu kaznenopravnih mjera. Ova Direktiva treba ispuniti pravni vakuum nastao nakon presude Suda.

(3) Kaznene sankcije, kojima se društveno neodobravanje odražava na način drugačiji nego što se to čini administrativnim sankcijama, jačaju poštovanje važećeg zakonodavstva o onečišćenju s brodova i trebaju biti dovoljno oštre kako bi potencijalne onečišćivače odvratile od kršenja tog zakonodavstva.

(4) Radi dodatnog povećanja pomorske sigurnosti i pomoći u sprečavanju onečišćenja s brodova, na razini EU-a već je donesen skup usklađenih zakonodavnih mjera. Dotično zakonodavstvo upućeno je državama zastave broda, vlasnicima i zakupcima brodova, klasifikacijskim društvima, državama luka i obalnim državama. Postojeći sustav sankcija za nezakonito ispuštanje onečišćujućih tvari s brodova koji dopunjuje spomenuto zakonodavstvo treba dodatno ojačati uvođenjem kaznenih sankcija.

(5) Zajednička pravila o kaznenim sankcijama omogućuju učinkovitiju primjenu istražnih metoda i učinkovitiju suradnju unutar i između država članica.

(6) Države članice trebaju primjenjivati učinkovite, proporcionalne i odvraćajuće sankcije i na pravne osobe širom Zajednice, jer se prekršaji onečišćenja s brodova često čine u interesu pravnih osoba ili u njihovu korist.

(7) Jedini izuzeci koji bi se smjeli uvažavati u pogledu primjenjivosti Direktive 2005/35/EZ trebaju biti izuzeci utvrđeni u ovoj Direktivi. Stoga treba određene kategorije fizičkih i pravnih osoba, kao što su vlasnici tereta ili klasifikacijska društva, obuhvatiti područjem primjene ove Direktive.

(8) Ovom Direktivom treba obvezati države članice da u svojim nacionalnim zakonodavstvima predvide kaznene sankcije za ispuštanja onečišćujućih tvari na koje se ova Direktiva primjenjuje. Ovom Direktivom ne treba stvarati obveze u pogledu primjene tih sankcija ili nekog drugog dostupnog sustava provedbe zakona u pojedinačnim slučajevima.

⁽¹⁾ SL C 77, 31.3.2009., str. 69.

⁽²⁾ Mišljenje Europskog parlamenta od 5. svibnja 2009. (još nije objavljeno u Službenom listu) i Odluka Vijeća od 14. rujna 2009.

⁽³⁾ SL L 255, 30.9.2005., str. 11.

⁽⁴⁾ Predmet C-440/05 Komisija protiv Vijeća, ECR [2007] I-9097.

⁽⁵⁾ SL L 255, 30.9.2005., str. 164.

- (9) U okviru ove Direktive nezakonita ispuštanja onečišćujućih tvari s brodova treba smatrati kaznenim djelom ako su počinjena s namjerom, nepažnjom ili teškim nemarom, a rezultiraju pogoršanjem kakvoće mora. Manje ozbiljne slučajeve nezakonitih ispuštanja onečišćujućih tvari s brodova koji ne uzrokuju pogoršanje kakvoće mora ne treba smatrati kaznenim djelima. U okviru ove Direktive takva ispuštanja treba smatrati manjim prekršajima.
- (10) S obzirom da u sektoru pomorskog prometa postoji potreba za osiguravanjem visoke razine sigurnosti i zaštite okoliša, kao i potreba da se osigura učinkovitost načela po kojem onečišćivač plaća štetu koju nanese okolišu, ponavljanje prekršaja koji, iako ne pojedinačno, sveukupno ipak rezultiraju pogoršanjem kakvoće mora, treba smatrati kaznenim djelom.
- (11) Ovom se Direktivom ne dovode u pitanje drugi sustavi odgovornosti za štetu počinjenu onečišćenjem s brodova koji postoje u okviru prava Zajednice, te nacionalnog ili međunarodnog prava.
- (12) Nadležnost u pogledu kaznenih djela treba uspostaviti u skladu s nacionalnim pravom država članica i u skladu s njihovim obvezama prema međunarodnom pravu.
- (13) Države članice trebaju Komisiji pružiti informacije o provedbi ove Direktive kako bi joj omogućile da procijeni njezin učinak.
- (14) Budući da zbog prekogranične štete koju dotično ponašanje može izazvati i zbog opsega i učinaka predloženog djelovanja, ciljeve ove Direktive ne mogu dostatno ostvariti same države članice, nego ih se može na bolji način ostvariti na razini Zajednice, Zajednica može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti određenim u članku 5. Ugovora. U skladu s načelom proporcionalnosti određenim u tom članku, ova Direktiva ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva.
- (15) Ovom se Direktivom poštuju temeljna prava i načela koja su prepoznata člankom 6. Ugovora o Europskoj uniji i reafirmirana u Povelji o temeljnim pravima Europske unije.
- (16) U skladu s točkom 34. Međuinstitucionalnog sporazuma o boljem zakonodavstvu ⁽¹⁾, države članice se potiče da u vlastitom interesu i u interesu Zajednice izrađuju i objavljuju vlastite tablice pomoću kojih će, koliko je to

moguće, prikazati korelaciju između ove Direktive i mjera za prenošenje.

- (17) Direktivu 2005/35/EZ stoga treba na odgovarajući način izmijeniti,

DONIJELI SU OVU DIREKTIVU:

Članak 1.

Izmjene Direktive 2005/35/EZ

Direktiva 2005/35/EZ mijenja se kako slijedi:

1. Naslov se zamjenjuje sljedećim:

„Direktiva Europskog parlamenta i Vijeća o onečišćenju s brodova i uvođenju sankcija, uključujući i kaznene sankcije, za kažnjiva djela onečišćenja”.

2. Članak 1. stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Svrha je ove Direktive ugraditi u pravo Zajednice međunarodne standarde za onečišćenja s brodova i osigurati da osobe odgovorne za ispuštanje onečišćujućih tvari podliježu odgovarajućim sankcijama, što uključuje i kaznene sankcije radi veće pomorske sigurnosti i bolje zaštite morskog okoliša od onečišćenja s brodova.”

3. Članku 2. dodaje se sljedeća točka:

„5. ‚Pravna osoba’ znači svaki pravni entitet koji posjeduje takav status prema primjenjivom nacionalnom pravu, osim samih država ili javnih tijela u izvršavanju državne vlasti ili javnih međunarodnih organizacija.”

4. Članci 4. i 5. zamjenjuju se sljedećim:

„Članak 4.

Kršenja

1. Države članice osiguravaju da ispuštanja onečišćujućih tvari s brodova, uključujući i manje ozbiljne slučajeve takvih ispuštanja u bilo koje područje iz članka 3. stavka 1., budu smatrana kršenjima ako su počinjena s namjerom, nepažnjom ili teškim nemarom.

2. Svaka država članica poduzima potrebne mjere kako bi osigurala da se svaka fizička ili pravna osoba koja je počinila kršenje u smislu stavka 1. za to može pozvati na odgovornost.

⁽¹⁾ SL C 321, 31.12.2003., str. 1.

Članak 5.**Izuzeci**

1. Ispuštanje onečišćujućih tvari u bilo koje od područja iz članka 3. stavka 1. ne smatra se kršenjem ako zadovoljava uvjete predviđene u Prilogu I. – odredbe 15., 34., 4.1. ili 4.3. ili u Prilogu II. – odredbe 13., 3.1.1. ili 3.1.3. Marpol-a 73/78.

2. Ispuštanje onečišćujućih tvari u bilo koje od područja iz članka 3. stavka 1. točaka (c), (d) i (e) ne smatra se kršenjem za vlasnika, kapetana ili posadu ako zadovoljava uvjete predviđene u Prilogu I. – odredba 4.2. ili u Prilogu II. – odredba 3.1.2. Marpol-a 73/78.”

5. Nakon članka 5. umeću se sljedeći članci:

„Članak 5.a**Kaznena djela**

1. Države članice osiguravaju da kršenja za potrebe članka 4. i 5. budu smatrana kaznenim djelima.

2. Stavak 1. ne primjenjuje se na manje prekršaje kod kojih počinjeno djelo ne uzrokuje pogoršanje kakvoće mora.

3. Ponavljanje manjih prekršaja koji, iako ne pojedinačno, sveukupno ipak rezultiraju pogoršanjem kakvoće mora, smatra se kaznenim djelom ako su počinjeni s namjerom, nepažnjom ili teškim nemarom.

Članak 5.b**Poticanje na prekršaj i sudioništvo**

Države članice osiguravaju da se svaki čin poticanja na prekršaj i sudioništvo koji je počinjen s namjerom, a spominje se u članku 5.a, stavcima 1. i 3., kažnjava kao kazneno djelo.”

6. Članak 8. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 8.**Sankcije**

Svaka država članica poduzima potrebne mjere kako bi osigurala da se kršenja za potrebe članka 4. i 5. kažnjavaju učinkovitim, proporcionalnim i odvraćajućim sankcijama.”

7. Iza članka 8. umeću se sljedeći članci:

„Članak 8.a**Sankcije za fizičke osobe**

Svaka država članica poduzima potrebne mjere kako bi osigurala da se prekršaji iz članka 5.a stavaka 1. i 3. i članka 5.b kažnjavaju učinkovitim, proporcionalnim i odvraćajućim kaznenim sankcijama.

Članak 8.b**Odgovornost pravnih osoba**

1. Svaka država članica poduzima potrebne mjere kako bi osigurala da pravne osobe mogu odgovarati za kaznena djela iz članka 5.a stavaka 1. i 3. i članka 5.b, koja u njihovu korist počinu bilo koja fizička osoba koja djeluje bilo pojedinačno bilo kao dio nekog tijela pravne osobe, a koja je na rukovodećem položaju u strukturi pravne osobe, na temelju:

(a) ovlasti za predstavljanje pravne osobe;

(b) ovlaštenja za donošenje odluka u ime pravne osobe; ili

(c) ovlaštenja za provođenje kontrole unutar pravne osobe.

2. Svaka država članica isto tako osigurava da pravna osoba može odgovarati ako su nedovoljni nadzor ili kontrola od strane fizičke osobe iz stavka 1. omogućili počinjenje kaznenog djela iz članka 5.a stavaka 1. i 3. i članka 5.b u korist te pravne osobe od strane fizičke osobe u njezinoj nadležnosti.

3. Odgovornost pravne osobe prema stavcima 1. i 2. ne isključuje kazneni postupak protiv fizičkih osoba koje su u kaznenim djelima iz članka 5.a stavaka 1. i 3. i članka 5.b počinitelji, poticatelji ili suučesnici.

Članak 8.c**Sankcije za pravne osobe**

Svaka država članica poduzima potrebne mjere kako bi osigurala da se pravnu osobu koju se smatra odgovornom prema članku 8.b kazni učinkovitim, proporcionalnim i odvraćajućim kaznenim sankcijama.”

Članak 2.**Prenošenje**

Države članice donose zakone i druge propise potrebne za usklađivanje s ovom Direktivom do 16. studenoga 2010. One Komisiji odmah dostavljaju tekst tih odredaba.

Kada države članice donose ove mjere, te mjere prilikom njihove službene objave sadržavaju uputu na ovu Direktivu ili se uz njih navodi takva uputa. Načine tog upućivanja određuju države članice.

Članak 3.

Stupanje na snagu

Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 4.

Adresati

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

Sastavljeno u Strasbourgu 21. listopada 2009.

Za Europski parlament
Predsjednik
J. BUZEK

Za Vijeće
Predsjednica
C. MALMSTRÖM
